

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 6 grudnia 2022 r.,
sprawy **B. P.**,
wobec którego umorzono postępowanie karne o czyn z art. 267 § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej
subsydiarnej
od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie
z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt VI Ka 712/21,
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie
z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt III K 275/19 i umarzającego postępowanie karne,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć oskarżycielkę posiłkową subsydiarną A. S. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie wyrokiem z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt III K 275/19 uniewinnił B. P. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 267 § 1 k.k.

Od powyższego wyroku apelację na niekorzyść ww. wywiódł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 115 § 2 k.k. poprzez pominięcie dyrektyw oceny społecznej szkodliwości czynu

określonych w tym przepisie, a w szczególności pominięcie analizy w zakresie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, rozmiaru wyrządzonej lub grożącej szkody, sposobu i okoliczności popełnienia czynu, wagi naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia;

2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. poprzez przeprowadzenie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logicznego myślenia, w zakresie ustalenia popełnienia przestępstwa zarzucanego oskarżonemu i w konsekwencji przyjęcie, że.
 1. oskarżony nie przełamał i nie ominął elektronicznego, magnetycznego, informatycznego lub innego szczególnego zabezpieczenia skrzynki mailowej o nazwie [...], podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy świadczy o tym, iż tego dokonał,
 2. oskarżony jako administrator serwera i właściciel domeny był uprawniony do kont pocztowych, w tym do konta pocztowego o nazwie [...], a zatem mógł logować się na nie bez wiedzy i zgody oskarżycielki, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego tego nie dowodzi,
 3. skrzynka mailowa o nazwie [...] była skrzynką służbową, a zatem oskarżony jako administrator domeny i serwera był uprawniony do logowania do niej, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego tego nie dowodzi,
 4. oskarżony nie dopuścił się zarzucanego mu czynu, podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy świadczy o tym, że tego dokonał;
 5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że:
 1. oskarżony nie przełamał i nie ominął elektronicznego, magnetycznego, informatycznego lub innego szczególnego zabezpieczenia skrzynki mailowej o nazwie [...], podczas gdy działania oskarżonego polegające na zmianie hasła dostępu z poziomu administratora serwera pocztowego wypełniały definicję przełamania lub ominięcia informatycznego zabezpieczenia skrzynki mailowej,

2. skrzynka mailowa o nazwie [...] była służbowa, podczas gdy skrzynka ta była wykorzystywana przez oskarżycielkę w pracy zawodowej adwokata, a oskarżony nie miał do niej żadnych uprawnień z tytułu zależności zawodowej lub firmowej,
3. oskarżony miał słabą znajomość technicznych zagadnień z zakresu obsługi poczty elektronicznej i korzystania z funkcji administratora, podczas gdy oskarżony posiadał podstawową wiedzę informatyczną wystarczającą do wykonywania podstawowych czynności z zakresu obsługi serwera pocztowego i korzystania z uprawnień administratora,
4. oskarżony jako administrator miał dostęp do kont pocztowych, podczas gdy administrator serwera pocztowego i domeny nie miał możliwości dostępu do kont pocztowych,
5. stopień szkodliwości społecznej czynu zarzucanego oskarżonemu jest znikomy, podczas gdy ocena okoliczności o charakterze przedmiotowym, w szczególności rodzaj i charakter naruszonego dobra, sposób i okoliczności popełnienia czynu, jak i podmiotowym - postać zamiaru, motywacja oskarżonego - nie pozwalały na takie stwierdzenie.

W efekcie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Po rozpoznaniu tak skonstruowanej apelacji, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt VI Ka 712/21, uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. umorzył wobec B. P. postępowanie karne o czyn z art. 267 § 1 k.k., obciążając oskarżycielkę subsydiarną kosztami sądowymi postępowania w sprawie do wysokości kwoty 300 złotych, stanowiącej zryczałtowaną równowartość wydatków Skarbu Państwa.

Kasację od powyższego wyroku na niekorzyść B. P. złożył pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej, podnosząc zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 115 § 2 k.k., polegającego na pominięciu przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego niektórych z kwantyfikatorów, o których mowa w tym przepisie, a w szczególności rodzaju i charakteru naruszonego dobra, wagi

naruszonych przez sprawcę obowiązków, postaci zamiaru oraz rodzaju naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia, a także dokonanie ogólnikowej oceny w zakresie sposobu i okoliczności popełnienia czynu, wskutek czego Sąd II instancji nie wskazał lub też ogólnie wskazał czym się kierował uznając, że czyn ten jest nieszkodliwy w stopniu uzasadniającym umorzenie postępowania karnego.

W efekcie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron.

Na wstępie godzi się przypomnieć, że podstawą zarzutów kasacyjnych może być jedynie rażąca i mająca istotny wpływ na treść orzeczenia obraza przepisów prawa materialnego, procesowego, lub zarzut wystąpienia tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. którejś z okoliczności, o których mowa w treści art. 439 § 1 k.p.k. Niedopuszczalne jest natomiast kwestionowanie na tym etapie poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Kasacja jest zatem nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służącym eliminacji z porządku prawnego orzeczeń dotkniętych jedynie najpoważniejszymi wadami prawnymi. Chodzi o uchybienia oczywiste, które powodują, że orzeczenie nie może ostać się w porządku prawnym.

Uchybienia przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu mogą przybierać dwojaką postać, tj. obrazy prawa materialnego oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Błąd co do prawa materialnego występuje wówczas, gdy przy ocenie stopnia karygodności czynu pominięto okoliczności wymienione w art. 115 § 2 k.k. lub wzięto pod uwagę okoliczności niewyszczególnione w tym przepisie. Błąd w ustaleniach faktycznych występuje natomiast wtedy, gdy okolicznościom z art. 115 § 2 k.k. przydano zbyt dużą lub zbyt małą rangę (zob. postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2021 r., III KK 49/21, LEX nr 3358972).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że skarżący zarzuca pominięcie przez Sąd *ad quem* przy ocenie społecznej szkodliwości czynu rodzaju i charakteru naruszonego dobra, wagi naruszonych

przez sprawcę obowiązków, postaci zamiaru oraz rodzaju naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia, a także ogólnikową ocenę sposobu i okoliczności popełnienia czynu. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi jednak do wniosku, że Sąd odwoławczy odniósł się do wszystkich z ww. kwantyfikatorów, mających zastosowanie w przedmiotowej sprawie, a lektura uzasadnienia samej kasacji wskazuje, iż skarżący w istocie polemizuje z „wagą” nadaną tym kryteriom, co jak wskazano wyżej stanowi niedopuszczalne kontestowanie poczynionych ustaleń faktycznych (zob. postanowienie SN z dnia 19 maja 2021 r., II KK 177/21, LEX nr 3302812; postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2020 r., IV KK 724/19, LEX nr 3276658; postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2017 r., IV KK 220/17, LEX nr 2342180).

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd *ad quem* wziął pod uwagę zarówno rodzaj i charakter naruszonego dobra (B. P. naruszył istotne, chronione konstytucyjnie prawo do prywatności i tajemnicę korespondencji, jednak nie udostępnił nikomu bezprawnie uzyskanych informacji i nie odniósł z przestępstwa korzyści majątkowej – s. 8 uzasadnienia), jak i rozmiar wyrządzonej lub grożącej szkody (pokrzywdzona nie poniosła z powodu zablokowania dostępu do skrzynki poczty elektronicznej jakiegokolwiek straty o charakterze majątkowym lub niemajątkowym, w tym nie utraciła żadnego klienta – s. 7-8, 11 uzasadnienia), sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz wagę naruszonych obowiązków (wykorzystanie uprawnień administratora w ramach kancelarii, której był założycielem, inwestorem i prokurentem – s. 8 uzasadnienia), a także motywację (chęć ograniczenia strat finansowych i odpływu klientów z kancelarii, której był inwestorem – s. 8, 11 uzasadnienia).

Skarżący w uzasadnieniu kasacji eksponuje fakt naruszenia korespondencji profesjonalnego pełnomocnika, która korzysta dodatkowo z ochrony tajemnicy zawodowej, jednakże kwestia ta była brana pod uwagę przed Sądem II instancji (*vide* s. 5, 11 uzasadnienia). Ponoszone w kasacji kwestie związane z przywłaszczeniem akt spraw i innych przedmiotów pokrzywdzonej pozostają poza zakresem rozważań w niniejszej sprawie. Jak słusznie zauważył Sąd II instancji kwestie te są przedmiotem odrębnych postępowań. Natomiast rozważania dotyczące „szczególnej sytuacji życiowej” B. P. czynione były przez Sąd *ad quem* wyłącznie w

kontekście jego motywacji i okoliczności popełnienia czynu, a nie jako samodzielny czynnik wpływający na ocenę stopnia społecznej szkodliwości.

Nie budzi wątpliwości, że wymienione w art. 115 § 2 k.k. okoliczności będą mogły zaważyć na ocenie stopnia społecznej szkodliwości określonego zachowania tylko wtedy, gdy w danym przypadku w ogóle wystąpią. Rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia dotyczy czynów popełnionych nieumyślnie. Tymczasem przestępstwo stypizowane w art. 267 § 1 k.k. można popełnić wyłącznie umyślnie i to jedynie z zamiarem bezpośrednim (patrz wyrok SN z dnia 2 czerwca 2003 r., II KK 232/02, LEX nr 78373). Stąd też okoliczność, iż B. P. działał z ww. zamiarem nie może wpływać na ocenę społecznej szkodliwości czynu (por. T. Oczkowski [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. V. Konarska-Wrzosek, Warszawa 2020, s. 631).

Reasumując, Sąd *ad quem* dokonując oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu zarzuconego B. P. nie pominął żadnej z przesłanek wymienionych w art. 115 § 2 k.k., a dokonana ocena stanowi wynik uwzględnienia wszystkich ustawowych kryteriów w realiach przedmiotowej sprawy. Tak więc podniesiony zarzut okazał się bezzasadny w stopniu oczywistym, co pozwalało Sądowi Najwyższemu oddalić kasację na posiedzeniu w myśl art. 535 § 3 k.p.k.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji postanowienia, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając oskarżycielkę posiłkową subsydiarną A. S., zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.